

RAPORTUL CONDUCERII

Întreprinderii de Stat

„Institutul de Dezvoltare
a Societății Informaționale”

pentru anul 2021

Cuprins

1. ISTORICUL ORGANIZAȚIEI	3
2. STRUCTURA INSTITUȚIONALĂ.....	4
3. REALIZAREA INDICATORILOR FINANCIARI	6
3.1. Veniturile	6
3.3. Analiza performanței financiare în baza Situației de Profit și Pierdere	9
3.4. Analiza performanței financiare cu ajutorul ratelor	10
4. ANALIZA PLAȚILOR LA BUGET	12
5. INDICATORI NONFINANCIARI DE PERFORMANȚĂ	12
5.1. Indicatori nonfinanciari	12
5.1.1 Realizarea indicatorilor nonfinanciari.....	14
5.2. Descrierea evenimentelor care au afectat activitatea întreprinderii, inclusiv a tranzacțiilor cu conflict de interese	19
5.3. Descrierea riscurilor și incertitudinilor cu care se confruntă întreprinderea și atenuarea impactului acestora.....	20
6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	20

1. Istoricul organizației

La 19 martie 2004 a fost semnat Decretul Președintelui Țării nr. 1743-III privind edificarea societății informaționale în Republica Moldova și asigurarea activității de cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor. În baza Hotărârii Guvernului nr. 180 din 18 februarie 2008, la inițiativa Academiei de Științe a Moldovei și a Ministerului Dezvoltării Informaționale (în prezent Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor), a fost creată Întreprinderea de stat „Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale” (IDSI) – organizație din sfera științei și inovării. Existența, în republică, a unui institut de cercetare specializat în problematica dezvoltării societății informaționale se bazează pe practica a numeroase state membre ale Uniunii Europene (Finlanda, Portugalia, Slovacia, Spania, Ungaria etc.), ca și a altor state dezvoltate (SUA, Japonia, Singapore, Coreea de Sud etc.).

IDSI s-a constituit prin reorganizarea Centrului Resurse și Rețele Informaționale al AȘM, fondat în anul 2002, și care provenea din Centrul Tehnologii Informaționale al Institutului de Matematică al AȘM, succesor al Centrului de Calcul. Ultimul, ca subdiviziune a Institutului de Fizică și Matematică al AȘM, datează din 1962. În 1964, în acest centru a fost instalat primul calculator electronic BЭCM-2 de capacitate mare („mainframe”) din republică. Din 1995 instituția gestionează infrastructura rețelei academice și accesul la Internet. Experiența acumulată, în 60 de ani de activitate, cu diversele generații de calculatoare și sisteme informaționale, a fost preluată de alte unități de informatică din republică.

IDSI și-a concentrat activitatea pe extinderea utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) în sistemul de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI), principalul producător de cunoștințe și tehnologii noi și, prin aceasta, s-a constituit ca pilon al dezvoltării societății informaționale în Republica Moldova.

Viziunea IDSI: își propune să reprezinte, în sistemul CDI al țării, un institut de referință, care să promoveze utilizarea tehnologiilor societății informaționale în domenii-cheie pentru dezvoltarea acestei societăți.

Misiunea IDSI: realizarea de cercetări, proiecte și sisteme informatice-suport pentru activitățile de creare, diseminare și utilizare a conținuturilor informaționale, în vederea creșterii și punerii în valoare a potențialului științific și tehnologic al Republicii Moldova.

Direcțiile principale de cercetare: Activitatea IDSI este orientată pe următoarele direcții prioritare de cercetare:

- Cercetări aplicative și prospective (forsight) ce țin de dezvoltarea societății informaționale în Republica Moldova.
- Crearea, pe baza rezultatelor cercetărilor proprii a unor produse și servicii informaționale de interes general.
- Asigurarea cu prioritate a suportului informatic pentru sistemul CDI din RM.

Certificarea ISO – începând cu 2009, în activitatea sa IDSI se conduce de prevederile standardelor internaționale de management. În decembrie 2021, Î.S. IDSI a susținut evaluarea externă a sistemului integrat de management conform standardelor internaționale ISO:

ISO 9001:2015 *Sistemul de management al Calității;*

ISO 14001:2015 *Sistemul de Management de Mediu;*

ISO/IEC 27001:2018 *Sistemul de Management al Securității Informației;*

ISO 45001:2018 *Sistemul de Management al Sănătății și securității în muncă.*

Sistemul integrat de management în procesul de dezvoltare (alinieri la versiunile noi ale standardelor, includerea în sistem a noi standarde, modificări legate de schimbările din legislația R. Moldova, alinierea la „Structura de nivel înalt” stabilită de ISO etc.) a fost evaluat și recunoscut ca fiind funcțional și în continuă dezvoltare de trei organisme de certificare – „Anglo Japanese American Registrars – Europe” și Româno-Italian „RINA-SIMTEX”, CERTINSPECT (România, București) – toate acreditate la nivel internațional.

Membru al mai multor structuri și organisme naționale și internaționale:

Din 2013 IDSI este membru al platformelor tehnologice europene [NESSI](#) și [Net!Works2020](#).

Din 2014 IDSI este membru al Consorțiului MD-GIRD al unităților comune de cercetare.

La 25 februarie 2014, IDSI a aderat la Carta Europeană a cercetătorilor și Codul de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor (Declarația de aderare nr. 27/02-14 din 25 februarie 2014).

Din 2014 IDSI a aprobat Politica de securitate a datelor cu caracter personal și este înregistrat la [Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al RM](#) cu nr. 0000191 - 001 în [Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal](#).

În 2017 IDSI a aprobat [Politica de acces deschis](#) și [Codul de etică și deontologie profesională](#).

În 2017, a fost aprobată cea mai recentă [Politică a IDSI în domeniul calității, protecției mediului, sănătății și securității ocupaționale, securității informației](#).

Din 2017, IDSI este membru al [Coaliției pentru Resurse Educaționale Deschise în Moldova](#).

La 10 februarie 2017, IDSI a obținut logoul ["Excelența Resurselor Umane în Cercetare" \(HRS4R\)](#).

În 2020 – Ministerul Educației și Cercetării a delegat IDSI în calitate de organizație mandată în [European Open Science Cloud](#) (EOSC).

În 2021 IDSI a devenit membru al [Consorțiului REM](#) (Resurse Electronice pentru Moldova).

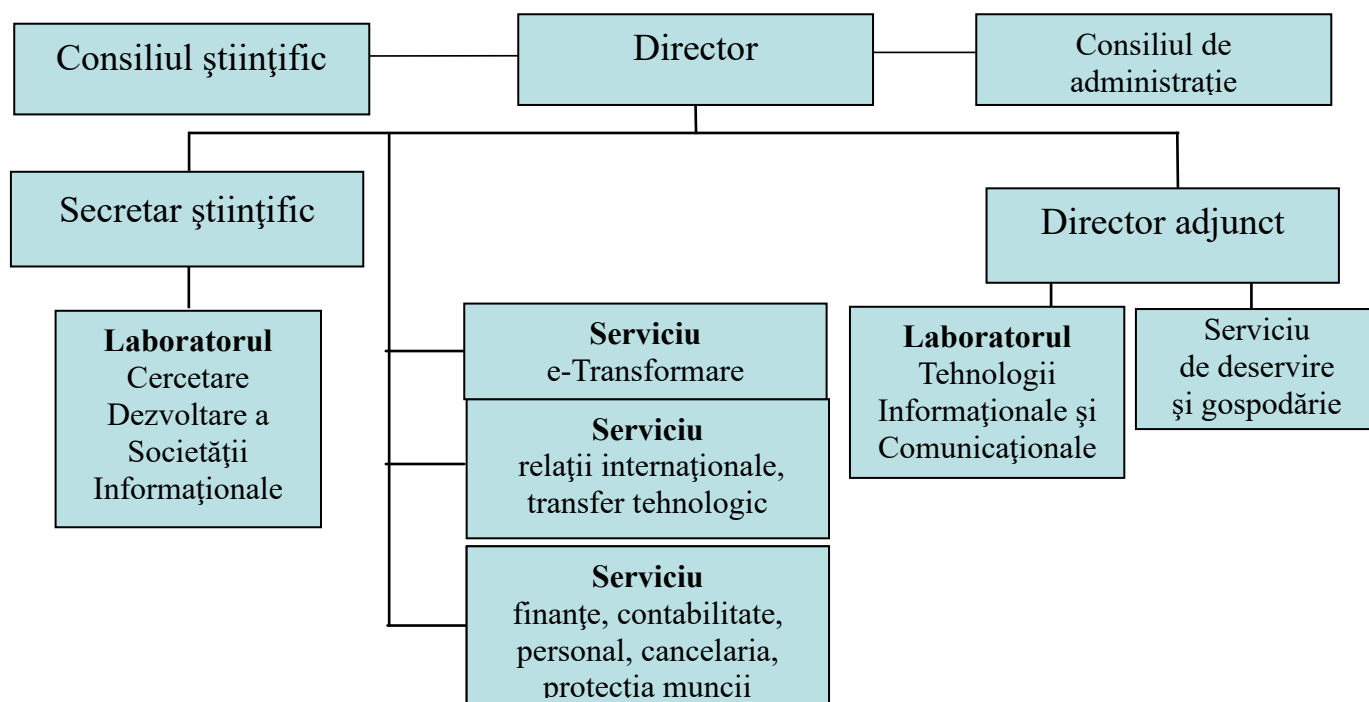
2. Structura instituțională

Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale este constituit din 2 laboratoare și 3 servicii:

Laboratorul de Cercetare Dezvoltare a Societății Informaționale (CDSI) și Laboratorul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale (TIC).

Schema de încadrare a personalului pentru anul 2021 cu 37 unități și fondul de salarizare lunar de 275.4 mii lei a fost aprobată de către Consiliul de administrație la ședința nr. 6 din 29.12.2020. Salariul mediu lunar pentru anul 2021 constituie 9 693 lei.

Figura 1. ORGANIGRAMA
Î.S. Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale

Informația privind membrii organelor de conducere și control

Membrii **Consiliului de administrație (CA)** al Î.S. „Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale” (IDSI) și ai **Comisiei de cenzori (CC)**, desemnați pe un termen de 2 ani prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC) nr. 795 din 10.08.2020 (Tabelul 1)

Tabelul 1. Membrii organelor de conducere și control

Nr d/o	Numele prenumele membrilor CA și CC	Funcția deținută în cadrul CA și CC	Ordinului privind desemnarea în CA și CC	Data expirării împuternicirilor acordate	Mărimea indemnizației achitate în anul 2021 (lei)
1	2	3	4	5	6
1	Țițhiev Inga , dr., Director al <i>IP Institutul de Matematică și Informatică</i>	Președinte al Consiliului de administrație	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	09.08.2022	12 000
2	Ciorici Corneliu , șef Serviciul tehnologiei informației și comunicațiilor <i>MECC</i>	membru al Consiliului de administrație	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	09.08.2022	12 000
3	Moisei Aliona , șef Secție resurse umane, <i>Ministerul Finanțelor</i>	membru al Consiliului de administrație	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	09.08.2022	12 000
4	Botnaru Viorica , Cercetător științific în Laboratorul TIC al Î.S. <i>IDSI</i>	secretar al Consiliului de administrație	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	09.08.2022	12 000
5	Guțu Gheorghe , consultant principal, Direcția politici în domeniul cercetării și inovării, <i>MECC</i>	Președinte al Comisiei de cenzori	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	15.02.2021	1250
6	Vacarenco Iulia , Direcția politici în domeniul cercetării și inovării, <i>MEC</i>	Președinte al Comisiei de cenzori	Ordinul 151 din 16.02.2021 al MEC	09.08.2022	10450
7	Mîndru Cecilia , Contabil-șef, <i>IP Institutul de Fizică Aplicată</i>	membru al Comisiei de cenzori	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	09.08.2022	12 000
8	Puriș Tatiana , Contabil-șef, <i>IP Institutul Microbiologie și Biotehnologie</i>	membru al Comisiei de cenzori	Ordinul 795 din 10.08.2020 al MECC	09.08.2022	12 000

Lista membrilor Consiliului Științific al Î.S. Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale.

Procesul-verbal ale ședințelor personalului științific al Î.S. IDSI din 26 mai 2021.

Președinte: dr. Igor Cojocar, director al Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale.

Secretar al Consiliului științific: dr. hab. Nelly Țurcan, cercetător științific principal Î.S. IDSI.

Membrii: dr. Mihail Guzun, șef laborator TIC Î.S. IDSI;

dr. hab. Vitalie Minciună, cercetător științific principal Î.S. IDSI;

dr. hab. Gheorghe Cuciureanu, cercetător științific principal Î.S. IDSI;

dr. hab. Elena Ungureanu, cercetător științific principal Î.S. IDSI;

dr. Victor Cernăuțeanu, cercetător științific superior Î.S. IDSI.

3. Realizarea indicatorilor financiari

În funcție de particularitățile specifice ale activității Î.S. „IDSI”, sunt separate trei surse de finanțare a Î.S. „IDSI”:

- „Mijloace bugetare” – se duce evidența contabilă a finanțărilor pentru proiectele de cercetare finanțate din bugetul de stat;
- „Surse din proiectele internaționale” – se duce evidența contabilă a finanțărilor pentru proiectele de cercetare și diseminare din contul surselor financiare ale Instituțiilor Financiare Internaționale.
- „Autogestiune” – surse din serviciile prestate de Î.S. IDSI și evidența contabilă a activităților generale și administrative.

Tabelul 2. Indicatorii de performanța stabiliți de Consiliul de Administrare al Î.S. Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale pentru anul 2021

Nr.	Denumirea indicatorului	Suma planificată (mii lei)	Suma realizată (mii lei)
1	Cifra de afaceri	3000.0	4197.3
2	Profitul net	10.0	117.1
3	Finantarea pentru proiecte internaționale	70.0	331.7

Toți indicatorii de performanța stabiliți de Consiliul de Administrare al Î.S. Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale pentru anul 2021 au fost depășiți, ceea ce denotă o utilizare eficientă a resurselor materiale și financiare și colaborarea productivă a managementului cu angajații, clienții și partenerii IDSI.

3.1. Veniturile

Veniturile Î.S. IDSI au fost preponderent constituite în baza serviciilor informaționale prestate clienților IDSI, după cum urmează:

Tabelul 3. Informații privind categoriile semnificative de venituri

Nr. crt.	Venituri	Suma, lei	Ponderea, %
1.	Venituri din prestarea serviciilor	4 197 258	99.1
2.	Venituri din decontarea finanțării pentru imobilizari în mărimea amortizării calculate	8 367	0.2
3.	Venituri aferente diferențelor de curs valutar	23 626	0.6
4.	Venituri din recuperarea prejudiciului material	5 060	0.1
	Total	4 234 311	100

Pentru anul 2021, suma veniturilor din prestarea serviciilor obținute pentru îndeplinirea funcțiilor de bază ale întreprinderii este de 4 197,3 mii de lei, ceea ce reprezintă 99,3% din suma din suma totală a veniturilor înregistrate în anul de gestiune.

Venituri înregistrate pe parcursul anului în baza executării contractelor cu finanțatorii și clienții IDSI sunt clasificate pe tipuri de servicii în tabelul de mai jos:

Tabelul 4: Servicii prestate în anul 2021

nr.	Serviciu	Suma, lei	Ponderea, %
1	Danube Region ACUTE – Pregătirea și pilotarea webinarilor la tema Inteligență artificială și Analiza datelor de mari dimensiuni în cadrul Regiunii Dunărene, Germania	180 069	4.3%
2	MODERNight-2020 – Promovarea impactului științei și inovării prin organizarea în Moldova a evenimentului Noaptea Cercetătorilor Europeni, Programul cadru ORIZONT 2020	542 077	12.9%
3	Asigurarea accesului eficient și de lungă durată la informații și publicații finanțate din bani publici (promovarea conceptului de știință deschisă (Open Science))	1 662 665	39.6%
4	Acces la rețeaua ACADEMICA, IP real, VPN / VLAN, FIREWALL	309 400	7.4%
5	Administrare rețea locală, 100/1000 Mbps, administrare rețea Wi Fi	641 222	15.3%
9	Administrarea și actualizarea, suport informatic în exploatarea sistemului informațional de contabilitate – versiunea buget	61 283	1.5
12	Hosting, E-mai, Back-up	30 700	0.7%
13	E-mail	74 300	1.8%
14	Back-up	18 700	0.4%
15	Suport informațional	529 267	12.6%
16	Elaborare / actualizare soft	60 742	1.4%
17	Înregistrarea audiovideo a evenimentelor științifice	86 833	2.1%
	Total	4 197 258	100%

Datele prezentate în tabelul nr. 4 reflectă tipurile de servicii prestate de întreprindere pentru anul 2021, precum și ponderea acestor servicii în totalul serviciilor prestate pe parcursul anului, care accentuează sfera de activitate a acesteia.

Cheltuielile

Trebuie să constatăm că, în condițiile epidemiologice din țară, dar și din afara țării, o bună parte din acțiunile și manifestările necesare pentru buna asigurare a activității IDSI a fost modificată pentru a satisface necesitățile clienților și pentru a asigura conexiunile protejate pentru lucru la distanță. Menționăm că structura unor cheltuieli s-a modificat semnificativ comparativ cu perioada precedentă. Cheltuielile care s-au modificat semnificativ au fost condiționate de devizul planificat pentru fiecare proiect, ținând cont de condițiile concursului de finanțare și ale contractului de finanțare ale fiecărui proiect. Analiza structurii cheltuielilor pentru anul 2021 comparativ cu anul 2020 este reflectată în tabelul 5.

Tablelul 5. Structura cheltuielilor și consumurilor pentru anii 2020 și 2021

	2020	2021	Abaterea	
			absolută	relativă
Abonamente la sisteme informatice și softuri online	2 600	5 160	2 560	98%
Acreditare ISO	10 466	44 317	33 851	323%
Amortizarea imobilizărilor necorporale și corporale	519 990	361 697	-158 293	-30%
Apă-Canal	2 763	2 276	-486	-18%
Asigurare obligatorie auto	1 132	1 308	176	16%
Butonul de alarmă	1 387	1 802	415	30%
Canalizarea, evacuarea deșeurilor	1 307	1 704	397	30%
Certificat SSL	9 593		-9 593	-100%
Cheltuieli de comunicații	4 973	5 754	781	16%
Cheltuieli nedeductibile	4 497	11 850	7 353	164%
Comision bancar	4 437	5 492	1 055	24%
Creanțe/datorii compromise	1 266		-1 266	-100%
Control medical profilaxie		6 810	6 810	100%
Cotizații de membru EOSC		198 861	198 861	100%
Deservirea blocului	3 773	5 681	1 907	51%
Deservirea tehnică a echipamentelor	20 540	30 889	10 349	50%
Energia electrică	84 786	80 291	-4 494	-5%
Energia termică	29 069	49 991	20 922	72%
Extras din registrul de stat	1 668	110	-1 558	-93%
Impozite și taxe	68 115	34 691	-33 425	-49%
Instruire în domeniul protecției muncii		4 330	4 330	100%
Materii prime și materiale	177 574	99 829	-77 745	-44%
Mentținerea domeniului	1 259	1 786	527	42%
Produse petroliere	14 245	18 620	4 374	31%
Reparație curentă	6 058	20 842	14 784	100%
Retribuirea muncii, inclusiv CA și CE*	1 616 916	2 207 825	590 909	37%
Contribuții de asigurări sociale angajator, inclusiv CA și CE*	371 667	623 890	252 223	68%
Prime de asistență medicală, inclusiv CA și CE*	82 392	10 809	-71 583	-87%
Servicii informaționale		982	982	100%
Servicii Internet	107 990	59 516	-48 474	-45%
Servicii de asistență SIM Universal Accounting	12 500	12 500	0	0%
Servicii de cablare	42 000	19 730	-22 270	-53%
Servicii de imprimare	3 875	809	-3 066	-79%
Servicii de promovare, proiect internațional		127 450	127 450	100%
Servicii de transport		18 500	18 500	100%
Servicii pază		450	450	100%
Servicii poștale		12	12	100%
Servicii telefonice mobile	4 653	2 688	-1 965	-42%
Taxa de participare la conferință		1 054	1 054	100%
Cheltuieli din diferențe de curs valutar și de sumă	18 320	55 851	37 532	205%
Alte cheltuieli	3 741	888	-2 853	-76%
TOTAL	3 235 548	4 137 043	901 494	28%

*CA și CE – Consiliul de administrație și Comisia de cenzori

3.3. Analiza performanței financiare în baza Situației de Profit și Pierdere

Situația de Profit și Pierdere reprezintă rezultatul valoric al activităților desfășurate de întreprindere pe parcursul anului de gestiune. Prin intermediul situației respective se explică modul de constituire a rezultatului financiar final. În tabelul nr. 6 este prezentată evoluția în dinamică a indicatorilor ce au influențat formarea rezultatelor financiare, care oferă posibilitatea de a caracteriza evoluția elementelor definitorii ale rezultatelor.

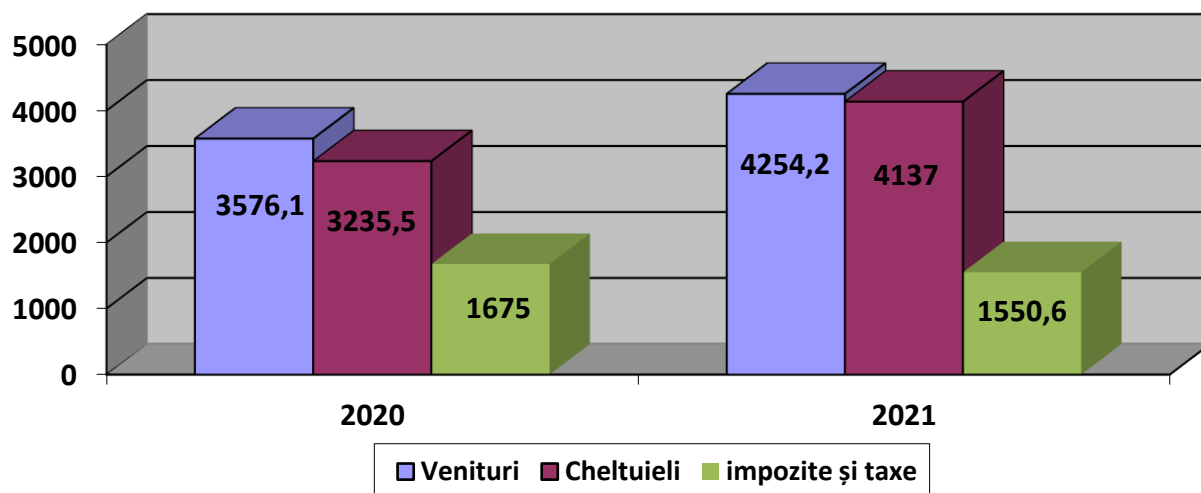
Tabelul 6. Indicatorii rezultatelor financiare în anii 2020 și 2021

1	Cod rd.	precedentă	curentă	Diferența	
				Absolută, lei	Relativă, %
	2	3	4	5	6
Venituri din vânzări	010	3 230 677	4 197 258	966 581	30
Costul vânzărilor	020	2 574 411	3 390 531	816 120	32
Profit brut (pierdere brută) (rd.010 – rd.020)	030	656 266	806 727	150 461	23
Alte venituri din activitatea operațională	040	4 524	24 926	20 402	451
Cheltuieli de distribuire	050	1 267		-1 267	-100
Cheltuieli administrative	060	582 733	663 646	80 913	14
Alte cheltuieli din activitatea operațională	070	3 927	878	-3 049	-78
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere) (rd. 030 + rd. 040 – rd. 050 – rd. 060 – rd. 070)	080	72 863	167 129	94 266	129
Rezultatul: profit (pierdere) financiar(ă)	090	326 702	-23 347	-350 049	-107
Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale: profit (pierdere)	100				
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere) (rd. 090 + rd.100)	110	326 702	-23 347	-350 049	-107
Profit (pierdere) pînă la impozitare (rd. 080 + rd. 110)	120	399 565	143 782	-255 783	-64
Cheltuieli privind impozitul pe venit	130	59005	26648	-32 357	-55
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune (rd. 120 – rd. 130)	140	340 560	117 134	-223 426	-66

În anul 2021 s-a înregistrat o majorare a profitului brut și a rezultatului din activitatea operațională (cu 150,5 mii lei și respectiv 94,3 mii lei). Diminuarea cu 350,0 mii lei a rezultatului din activitatea financiară a fost cauzată de fluctuațiile cursului valutar și încheierea în 2020 a finanțării unor proiecte internaționale. Majorarea cuantumului salariului minim în sectorul real de asemenea a condus la creșterea consumurilor și cheltuielilor înregistrate pe parcursul anului.

În graficul ce urmează putem observa dinamica veniturilor, cheltuielilor și impozitelor achitate de IDSI și angajații acestuia în valori absolute.

Figura 2. Venituri, cheltuieli și impozite (mii lei)

3.4. Analiza performanței financiare cu ajutorul ratelor

Metoda ratelor reprezintă un mijloc eficient de analiză și stabilire a diagnosticului financiar al întreprinderii. Prin rate se înțeleg raporturile între mărimi sau nivele, strâns legate între ele și care caracterizează situații de ansamblu, evidențiind activitatea întreprinderii. Principalele obiective, în cadrul analizei pe baza ratelor, constă în studierea dimensiunilor financiare semnificative ale întreprinderii în cauză. Acestea sunt: analiza structurii financiare, rentabilității și analiza gradului de lichiditate. Analiza structurii financiare exprimă raportul existent între finanțările pe termen scurt și cele pe termen lung, adică reflectă compoziția capitalurilor întreprinderii.

Tabelul 7. Aprecierea indicatorilor de rentabilitate

Nr d/o	Denumirea coeficientului	Formula de calcul	Anul 2020	Anul 2021	Abaterea absolută, +/-	Abarerea relativă, %
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4*100
1	Rentabilitatea veniturilor din vânzări	Profit brut (pierdere brută) x 100% / Venituri din vânzări	0.2	0.19	-0.01	95.00
2	Rata generală de acoperire a capitalului propriu (rata pârghiei financiare)	Total pasive / Total capital propriu	1.03	1.15	0.12	111.65
3	Rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie)	Total capital propriu / Total pasive	0.97	0.87	-0.10	89.69
4	Rentabilitatea activelor (economică)	Profit (pierdere) până la impozitare (sau profit net/pierdere netă a perioadei de gestiune) x 100% / Valoarea medie a activelor totale	0.14	0.05	-0.09	35.71
5	Rentabilitatea capitalului propriu (financiară)	[Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune (sau profit (pierdere) până la impozitare)] x 100% / Valoarea medie a capitalului propriu	0.15	0.05	-0.10	33.33

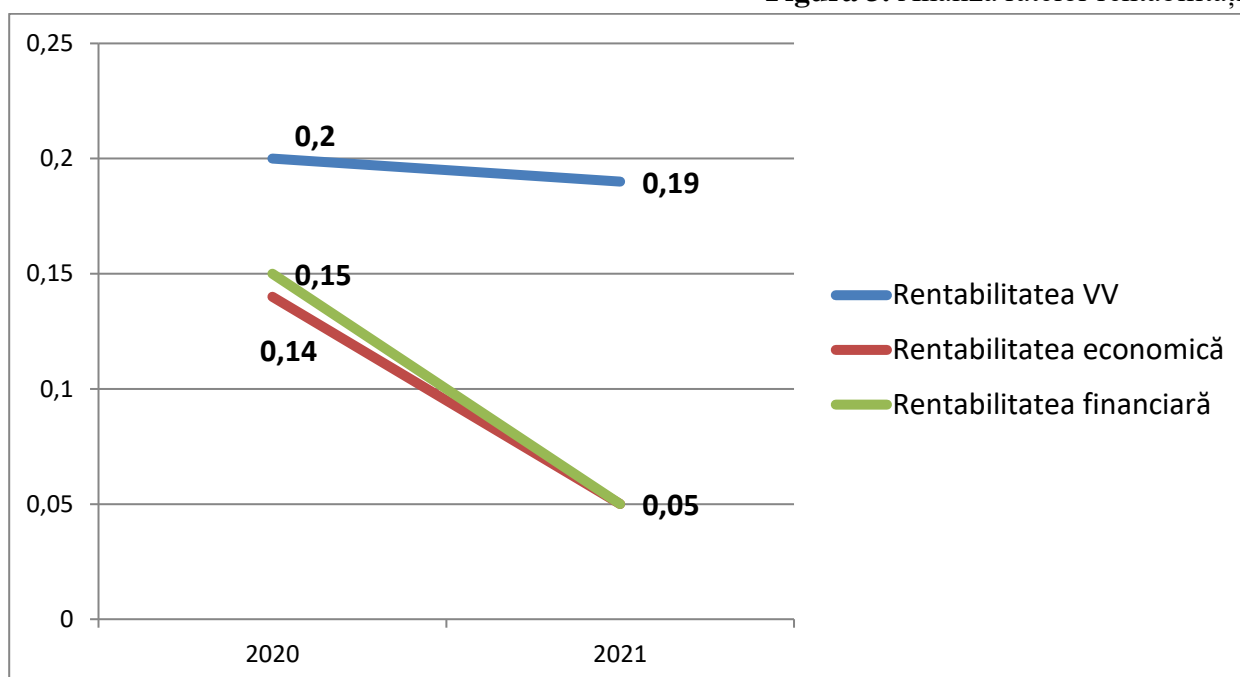
Pe parcursul anului 2021 și 2020, IDSI nu a dispus de datorii pe termen lung, ceea ce specifică o independență financiară fără necesitatea de a contracta credite și împrumuturi pe termen mediu și lung.

Același lucru îl observăm analizând rata generală de acoperire a capitalului propriu (rata pârghiei financiare) și rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie) care au valori ridicate pentru anul 2021, chiar dacă se atestă o diminuare nesemnificativă a acestor indicatori comparative cu perioada precedentă.

Examinând indicatorii de rentabilitate, se atestă o diminuare cu 5% a venitului din vânzări din cauza majorării ritmului de creștere a costurilor vânzărilor, comparativ cu ritmul de creștere a venitului din vânzări. Totodată, obținerea pierderilor din activitatea financiară (legate în special de fluctuația cursului valutar) a condus la diminuarea semnificativă a rentabilității economice și financiare și anume de la 15% înregistrate în anul 2020 până la 5% în 2021.

O prezentare a ratelor rentabilității poate fi văzută în graficul de mai jos.

Figura 3. Analiza ratelor rentabilității

Analiza gradului de lichiditate reprezintă o modalitate semnificativă în procesul de apreciere a situației financiare a întreprinderii, întrucât aceasta denotă posibilitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente.

Tabelul 7. Aprecierea lichidității și solvabilității în dinamică

Nr d/o	Denumirea coeficientului	Formula de calcul	Anul 2020	Anul 2021	Abaterea absolută, +/-	Abarerea relativă, %	Intervalul optim
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4*100	8
1	Lichiditatea absolută	Mijloace bănești / Datorii curente	15.0	3.4	-11.6	22.7	0,2-0,25
2	Lichiditatea intermediară	Mijloace bănești + Investiții + Creanțe / Datorii curente	15.4	3.6	-11.8	23.4	0,7-0,8
3	Lichiditatea curentă	Total active curente/ Datorii curente	25.3	4.8	-20.5	19.0	2-2,5
4	Coeficientul de solvabilitate	Total active / Total datorii	36.2	7.7	-28.5	21.3	1,2-1,8

Rata lichidității absolute indică abilitatea întreprinderii de a-și plăti datoriile fără să fie nevoie să realizeze alte vânzări și demonstrează solvabilitatea sa.

Rata lichidității intermediare caracterizează gradul de acoperire a obligațiunilor curente cu partea activelor curente care include mijloacele bănești și creanțele. Acest indicator arată dacă întreprinderea este în stare să-și onoreze datoriile curente fără a diminua stocurile.

Rata lichidității curente este proporția dintre activele curente și obligațiile curente ale unei entități. Acest raport este folosit pentru a ilustra probabilitatea ca o întreprindere să-și plătească datoriile în mod regulat.

În perioada examinată ratele lichidităților depășesc considerabil interval optime, ceea ce semnifică că IDSI nu are nevoie de a atrage surse împrumutate pentru a-și onora obligațiile față de furnizori, angajați și buget la situația din 31 decembrie 2021. Cauza principală a depășiri valorilor recomandate ale lichidității o constituie mijloacele bănești existente ca solduri în conturile curente la finele fiecărui an, destinate achitării echipamentelor achiziționate prin licitație la finele anului de gestiune, dar care urmează să fie livrate în primele luni ale anului următor din cauza perturbării livrărilor în contextul crizelor existente – pandemia globală și deficitul critic de procesoare în lume.

4. Analiza plăților la buget

Pe parcursul anului 2021 IDSI a achitat la buget 1 550,6 mii lei sub formă de impozite și taxe, ceea ce constituie cu 124,4 mii lei mai puțin comparativ cu perioada precedentă. Această diminuare a fost cauzată de reducerea semnificativă a contribuțiilor de asigurări sociale și primelor de asistență medicală aferente salariilor angajaților și anume cu 202,6 mii lei mai puțin.

Distribuirea mai exactă în dinamică a plăților la buget este prezentată în tabelul ce urmează:

Tabelul 8. Impozite și taxe achitate la buget (achitări, lei)

Defalcări în buget	Anul precedent	Anul curent	Devieri (+ -), %
1. Bugetul național, local inclusiv:	791 584	799 113	+7 529
<i>TVA</i>	593 275	638 939	+45 664
<i>Impozit pe venit pentru persoane juridice</i>			
<i>Alte impozite</i>	198 309	160 174	-38 135
2. Fondul social/medical	883 163	680 522	-202 641
3. Defalcări din profitul net	263	70 938	+70 675
Total	1 675 010	1 550 573	-124 437

5. Indicatori nonfinanciari de performanță

5.1. Indicatori nonfinanciari

Un nou tip de indicatori „nonfinanciari” caracterizează mai bine performanțele întreprinderii, pentru că ating direct punctele sensibile ale activității acesteia (cum ar fi calitatea managementului și a capitalului intelectual în general). Pentru orice întreprindere formula ideală de succes ar fi asigurarea unei balanțe între indicatorii financiari și nonfinanciari. În privința abordării evaluării moderne a întreprinderilor, experiența țărilor dezvoltate din ultimele decenii evidențiază indicatori a căror punere în practică are o deosebită însemnătate pentru tendințele actuale de apreciere a performanței.

Principalii indicatori de performanță nonfinanciari:

Tabelul 9. Indicatori de performanță nonfinanciari

	Indicator	2020	2021	Diferența absolută	Diferența relativă
1.	Consum energie electrică, kW	54 901	42 858	-12043	-21.94%
2.	Consum de apă	104.6	66.8	-37.8	-36.14%
3.	Consum de căldură	23.6	34.2	10.6	44.92%
4.	Utilizatori unici IBN	298 820	36495	-262325	-87.79%
5.	Utilizatori noi IBN	294 639	361 301	66662	22.62%
6.	Sesiuni	451 018	590 391	139373	30.90%
7.	Nr. sesiuni/ utilizatori	1.51	1.62	0.11	7.28%
8.	Nr. pagini vizualizate	908 342	1 142 152	233810	25.74%
9.	Nr. mediu de angajați	12	12	0	
10.	Nr. de copii minori ai angajaților	13	14	1	7.69%
11.	Rezultatele evaluării satisfacției beneficiarilor (% din punctajul maxim, răspunsuri la întrebările libere, propuneri de îmbunătățire)	0	0	0	0
12.	Numărul incidentelor de securitate a informației (număr incidente pe parcursul anului de referință, obiectivul fiind – zero incidente)	0	0	0	0
13.	Numărul incidentelor de sănătate și securitate ocupațională, obiectivul fiind – zero incidente	0	0	0	0
14.	Numărul incidentelor de mediu, obiectivul fiind – zero incidente	0	0	0	0
15.	Numărul de prescripții din partea autorităților, stabilite în cadrul controalelor ordinare pentru:	0	0	0	0
	- securitatea și sănătatea ocupațională;	0	0	0	0
	- securitatea informației;	0	0	0	0
	- protecția mediului;	0	0	0	0
	- activitatea operațională a organizației.	0	0	0	0

	Indicator	2020	2021	Diferența absolută	Diferența relativă
16.	Publicații științifice și de popularizare a științei	33	24	-9	
	<i>Monografii</i>	-	-	-	
	<i>Articole în reviste științifice editate în străinătate</i>	1	2	+1	
	<i>Articole în reviste științifice din RM</i>	7	3	-4	
	<i>Articole în volumele manifestărilor științifice (naționale/internaționale)</i>	1	2	-1	
	<i>Teze/ rezumate ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (naționale/internaționale)</i>	-	-	-	
	<i>Articole de popularizare a științei</i>	26	17	-9	

5.1.1 Realizarea indicatorilor nonfinanciari

Indicatori de performanță în domeniul mediului

1. Indicatorii de mediu – eticheta ecologică. Modelul de „dezvoltare durabilă” este definit drept acea dezvoltare care îndeplinește necesitățile prezentului, fără a compromite abilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Protecția mediului constituie o condiție fundamentală a dezvoltării durabile a societății, un obiectiv prioritar, de interes național și se realizează printr-un cadru instituțional-administrativ în care, pe baza normelor legale, se autorizează desfășurarea activităților cu impact asupra mediului și se exercită controlul asupra acestora.

În vederea valorificării deșeurilor, IDSI a semnat acord de colaborare cu A.O. Asociația pentru Valorificarea Deșeurilor, iar în holul Bibliotecii Științifice Centrale (sediul IDSI) este instalat tomberon de colectare a deșeurilor electronice. Colectarea separată a deșeurilor de birotică, de echipament electronic, baterii, deșuri de la sursele de iluminare pentru transmiterea acestora la companiile de reciclare.

Monitorizarea și reducerea consumului de resurse naturale constituie un obiectiv principal pe care IDSI îl urmărește.

Tablelul 11. Informații privind consumul de energie electrică, apă, energie termică, salubritate în cadrul IDSI

nr. crt.		Energie electrică (Kwh)	Apă (m3)	Energie termică (Gcal)	Salubritatea	Energie electrică (Kwh)	Apă (m3)	Energie termică (Gcal)	Salubritatea
		2020				2021			
1	Local 1	7 671	66.57	18.65	1 052	7 012	58.91	28.53	1 052
2	Local 2	47 230	38.01	4.91	456	35 846	7.86	5.71	456

Motivația și satisfacția muncii salariaților

O prioritate deosebită revine indicatorului care are legătura cu clientul/consumatorul. Astfel, factorul uman devine tot mai important pentru activitatea continuă a oricărei întreprinderi. La rândul său, factorul uman constituie angajații întreprinderii, atitudinea lor față de climatul organizației din care fac parte, motivarea și antrenarea lor în amplificarea și accelerarea modificărilor parvenite în sistemul managerial.

În acest sens, în cadrul IDSI sunt implementate și certificate sistemul de management al calității conform ISO 9001:2015 (certificat nr. 492C) și sistemul de management al sănătății și securității ocupaționale conform ISO 45001:2018 (certificat nr. 492S), ceea ce presupune dezvoltarea culturii și a mentalității proactive în rândul angajaților în ceea ce privește securitatea muncii prin acordarea atenției sporite procesului de instruire și sensibilizare a personalului, importanței respectării normelor referitoare la sănătate și securitate ocupațională, ameliorarea continuă a condițiilor de muncă și prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale. Totodată, sistemul de management al calității presupune, în primul rând, instruirea continuă a angajaților pentru asigurarea acestora cu competențele necesare. Crearea condițiilor de lucru, inclusiv la distanță, pentru asigurarea continuității serviciilor în condițiile de criză generate de pandemie, inclusiv în domeniul de cercetare și învățământ superior din Republica Moldova, fără pierderea angajaților, este unul din cele mai importante rezultate, mai ales că salariul mediu în industria tehnologiei informației și comunicațiilor este în continuă creștere. Una din valorile de bază ale angajaților instituției este FAMILIA. Climatul din IDSI, unde activează atât oameni cu experiență, cât și familii tinere, asigură un schimb de experiență între generații și o conlucrarea mai bună cu clienții, care dau roade frumoase.

Imaginea pe piață și gradul de satisfacție al consumatorilor finali – pentru asigurarea comunicării interne și externe și reacționarea promptă și operativă sunt utilizate aplicațiile mobile (telegram, viber), site-ul www.idsi.md sau adresa electronică, care au menirea de a îmbunătăți poziția întreprinderii pe piața internă și externă, a face legătura între furnizor și consumatorul final, cu excluderea informațiilor manipuloare.

În decembrie 2021 IDSI a trecut cu succes evaluarea externă a sistemului integrat de management conform standardelor internaționale ISO: ISO 9001:2015 *Sistemul de management al Calității*; ISO 14001:2015 *Sistemul de Management de Mediu*; ISO/IEC 27001:2018 *Sistemul de Management al Securității Informației*; ISO 45001:2018 *Sistemul de Management al Sănătății și Securității în muncă*.

Utilizatori IBN. Peste 80% din publicațiile din IBN sunt **indexate și de Google Academic** (<https://scholar.google.com/>), fapt care contribuie semnificativ la creșterea vizibilității publicațiilor științifice, instituțiilor de cercetare și de învățământ superior și a pozițiilor în diverse clasamente internaționale.

În anul 2021 în adresa IDSI nu au fost înregistrate reclamații, ceea ce atestă calitatea serviciilor prestate și nivelul ridicat de satisfacție a beneficiarului final.

Activități ce rezultă din îndeplinirea funcțiilor și a atribuțiilor prevăzute de statut

Pentru susținerea și dezvoltarea colaborării științifice cu organizații internaționale; dezvoltarea de legături directe cu organizații similare din domeniile cercetării și inovării din țară și din străinătate, IDSI a efectuat o analiză a documentelor UNESCO privind știința și cercetătorii științifici și a furnizat către MECC o prezentare tematică. Igor Cojocaru, în calitate de expert național, delegat de MECC, a participat în perioada 6-11 mai 2021 la reuniunea specială interguvernamentală a comitetului, legată de proiectul de recomandare UNESCO privind știința deschisă; IDSI, în calitate de organizație mandată, a participat la ședințele de lucru ale EOSC (European Open Science Cloud), <https://www.eosc.eu/>.

Cu referire la susținerea și dezvoltarea bazei tehnico-științifice și a celei experimentale, a fost efectuată inventarierea infrastructurilor de cercetare a IDSI. A fost asigurată menținerea Instrumentului Bibliometric Național (IBN, www.ibn.idsi.md).

Pe parcursul anului 2021 a continuat menținerea și dezvoltarea celui mai important instrument de acces la rezultatele cercetărilor finanțate din fonduri publice și de promovare a conceptului Științei Deschise în Republica Moldova – Instrumentul Bibliometric Național (IBN) (www.ibn.idsi.md), care reprezintă cea mai mare bibliotecă electronică cu Acces Deschis la articole publicate în revistele științifice, în culegerile manifestărilor științifice, din Republica Moldova în perioada 1993 până în prezent.

Fig. 3. Principalele caracteristici ale Instrumentului Bibliometric Național, www.ibn.idsi.md (la data de 25.12.2020)

*

În urma participării angajaților institutului la concursul „Oferta de soluții privind promovarea conceptului de Știință deschisă și dezvoltarea tehnologiilor digitale în domeniile cercetării și inovării”, organizat de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, a fost declarate câștigătoare și finanțate două proiecte științifice:

- Proiect național 21.70086.40\$D „Stimularea angajamentului Republicii Moldova în Știința Deschisă: suport metodologic și aplicativ”, conducător dr. hab. Vitalie Minciună.
- Proiect național 21.70086.39\$D „Platforma online pentru înregistrarea, monitorizarea și raportarea evenimentelor științifice din Republica Moldova”, conducător dr. hab. Nelly Țurcan.

Au fost efectuată expertiza și avizarea materialelor ce țin de profilul organizației după cum urmează:

- avizarea proiectului *Regulamentului privind publicațiile științifice, științifico-metodice, didactice și alte lucrări acceptate în procesul de evaluare a cercetării și inovării*;
- avizarea proiectului noii redacții a *Regulamentului privind planificarea, evidența și recunoașterea manifestărilor științifice*;
- expertizarea tezelor de doctorat și a dosarelor de atestare înaintate pentru obținerea titlurilor științifice și științifico-didactice (ANACEC);
- expertizarea propunerilor de proiecte înaintate la concursul „Programe de postdoctorat” (ANCD);

- evaluarea/expertizarea lucrărilor prezentate la Expoziția internațională „Infoinvent”, 8-19 noiembrie 2021 (AGEPI);
- Evaluarea / expertizarea dosarelor doctoranzilor înaintate la bursele de merit (de excelență și pe domenii științifice) – Ordin MEC nr. 1540 din 22.11.2021 (MEC).

Pentru îndeplinirea acțiunilor din Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, Î.S. IDSI a participat la atelierul de lucru privind procesul de descoperire antreprenorială în sectorul Agricultură și procesarea produselor agricole (03 martie 2021) și a organizat Atelierul de lucru privind procesul de Descoperire Antreprenorială în domeniul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (27 aprilie 2021).

Cu privire la implementarea Foii Naționale de Parcurs pentru Integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare 2019-2021:

- **p. 46.** Asigurarea accesului eficient și de lungă durată la informații și publicații finanțate din bani publici (promovarea conceptului de Știință Deschisă (Open Science)), au fost indexate peste **22 000** de publicații științifice (și a metadatelor aferente) ale autorilor din RM din:

1. revistele științifice evaluate, clasificate și monitorizate de ANACEC,
2. materialele manifestărilor științifice ale organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării,
3. indexate în SCOPUS și/sau WoS,
4. alte reviste, materiale ale manifestărilor științifice naționale și internaționale.

Au fost asigurate interfețe dedicate pentru facilitarea raportării publicațiilor finanțate din bani publici în conformitate cu cerințele de raportare la ANCD.

Efortul consolidat de promovare a conceptului de știință deschisă a contribuit la o creștere în anul 2021 cu peste 21% a numărului de vizitatori unici ai publicațiilor indexate în Instrumentul Bibliometric Național (<https://ibn.idsi.md/>) față de anul 2020.

Participarea la discuții cu reprezentanții MEC și a expertului internațional DI Răzvan Valentin Florian privind elaborarea raportului, precum și participarea la ședința de lucru pentru a discuta raportul final „Principiile Științei Deschise în Republica Moldova” elaborat de expertul internațional DI Răzvan Valentin Florian. Documentul a fost propus să sprijine MEC în elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea principiilor Științei Deschise în Republica Moldova.

Participarea cu comunicări privind politicile internaționale și internaționale de Știință Deschisă în cadrul diverselor seminare și webinare (1. ȚURCAN, Nelly. *Elaborarea politicilor privind Știința Deschisă la nivel național și instituțional. NI4OS-Europe National Capacity Building Training Event in the Domain of Open Science for Moldova*. 22 aprilie 2021; 2. ȚURCAN, Nelly. *Elaborarea politicilor privind Știința Deschisă la nivel național și instituțional. Instrumente ale Științei Deschise pentru cercetători*. Online, USM, 20 mai 2021; 3. ȚURCAN, Nelly. „*Licențe Creative Commons licenses*”. *NI4OS-Europe National End-Users Training Event successfully took place in Moldova*, November 18, 2021).

- **p. 44.** Crearea unui registru al rezultatelor științifice

S-au efectuat consultări publice cu instituțiile din domeniul CDI privind clasificarea rezultatelor obținute în urma activităților de cercetare-dezvoltare. Pentru discuții a fost propusă clasificarea elaborată de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, care a inclus 4 categorii de rezultate ale activităților de cercetare-dezvoltare. Aceste clasificări au fost transmise spre consultare tuturor institutelor de cercetare, universităților, autorităților cu atribuții în managementul și evaluarea cercetării, ministerelor și altor structuri cu atribuții în finanțarea, controlul și evidența activităților științifice. Dintre acestea, 58 de instituții, organizații, factori de decizie au trimis avize, opinii cu privire la clasificarea rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare.

În urma consultării publice desfășurate, au fost definitivate clasificările rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare. Au fost înaintate recomandări autorităților publice din domeniu (în primul rând, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și Agenției Naționale de Cercetare și Dezvoltare) de utilizare a acestor clasificări pentru evidența rezultatelor științifice obținute în urma finanțării din bani publici, după efectuarea unor acțiuni pregătitoare, cum ar fi:

1. Aprobarea Nomenclatorului rezultatelor științifice (în baza acestor clasificări);
  2. Elaborarea și aprobarea Fișei de prezentare a rezultatelor științifice pentru evidență;
  3. Elaborarea și aprobarea Metodologiei de înregistrare a rezultatelor științifice;
  4. Elaborarea unui sistem informatic de evidență a rezultatelor științifice;
  5. Raportarea online a rezultatelor științifice obținute în urma finanțării din bani publici.
- Detalii la <https://idsi.md/rezultatele-consultarii-publice-tipuri-rezultate-cercetare-dezvoltare>.

- p. 20 *Cartografierea infrastructurii organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării și elaborarea cadrului normativ necesar pentru dezvoltarea, administrarea și menținerea acestuia, precum și evitarea duplicării acestuia/acesteia.*

Participarea la discuții cu reprezentanții MEC și expertul internațional dl Ionel Andrei, Director Control și Supraveghere a Calității la ELI-NP, reprezentanților UEFISCDI cu referire la elaborarea și completarea chestionarului privind infrastructurile de cercetare din RM.

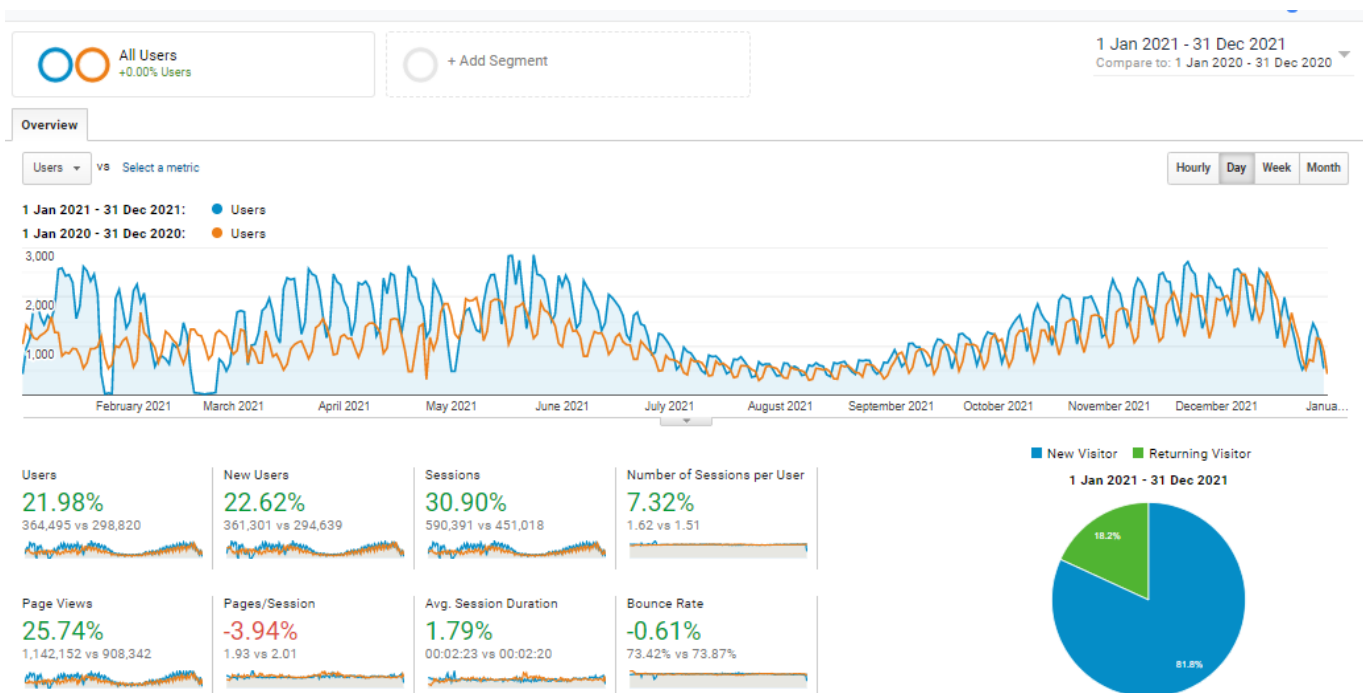
A fost definitivat chestionarul privind infrastructurile și colectată informația de la organizațiile din domeniile cercetării și inovării. A fost dezvoltată platforma pentru facilitarea procesului de cartografiere a infrastructurilor de cercetare și Republica Moldova – <https://infra.stiu.md/>. A fost asigurat suportul părților interesate pentru efectuarea cartografierii infrastructurilor de cercetare din Republica Moldova și completarea chestionarului online.

S-a efectuat analiza infrastructurilor de cercetare preluate de platformă și a fost elaborat Raportul privind infrastructurile de cercetare, care conține recomandări adresate factorilor de decizie.

Reieșind din analiza făcută, conchidem că platforma de referință este un punct de pornire important pentru evidența infrastructurilor de cercetare și poate servi drept suport pentru demararea unei proceduri de evaluare a acestora, dar ea nu poate substitui procedura de evaluare.

Recomandarea UNESCO privind Știința Deschisă – în cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis din 2021, [Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale](#) în colaborare cu Departamentul Comunicare și Teoria Informării al [Facultății Jurnalism și Științe ale Comunicării USM](#), [Biblioteca Științifică a ASEM](#), [Consortiul REM](#) și [Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova](#), au organizat un eveniment online „[Accesul Deschis – contează modul în care deschidem cunoașterea](#)”, care a avut loc la 28 octombrie 2021.

S-a realizat înregistrarea identificatorilor persistenți: ORCID (autori), DOI (publicații) și EID (identificator unic al lucrării științifice atribuit în baza de date bibliografică Scopus) din BD SCOPUS etc. În anul 2021 peste 361 mii de vizitatori unici din 206 țări ale lumii au accesat www.ibn.idsi.md (zilnic peste 1000-2000 de vizitatori unici).

Fig. 4. Statistica vizitelor Instrumentului Bibliometric Național, www.ibn.idsi.md în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2021 comparativ cu 1 ianuarie – 31 decembrie 2020

Funcționalități specifice ale soluțiilor web:

1. Funcționalitățile de Acces Deschis la publicațiile indexate în **Instrumentul Bibliometric Național** au fost dezvoltate și s-au bazat pe solicitările din partea părților interesate (comisia de evaluare a revistelor, colegiile de redacție, cercetătorii, executanților și directorilor de proiecte, doctoranzii, masteranzii, bibliotecarii etc.). O utilizare sporită a avut în 2021 generarea listei publicațiilor cu hyperlink / DOI (necesară pentru raportarea anuală la ANCD).
2. Au fost suplinite noi funcționalități pentru evaluarea autorului de publicații, organizației, revistei, manifestării științifice, țării.
3. În scopul facilitării procedurilor de analiză statistică a IBN, au fost propuse modificări (iar ANACEC a aprobat, la 23.12.2021) la *Regulamentul cu privire la evaluarea, clasificarea și monitorizarea revistelor științifice*. De asemenea, cu aportul instrumentelor de evaluare online a IBN au fost evaluate și clasificate 21 de reviste științifice: tipul A – 6 reviste științifice; tipul B – 12 reviste științifice; tipul C – 3 reviste științifice.

5.2. Descrierea evenimentelor care au afectat activitatea întreprinderii, inclusiv a tranzacțiilor cu conflict de interese

Pandemia COVID-19 care a destabilizat viața socială și economică a țării și a lumii întregi, precum și instabilitatea domeniului cercetare-dezvoltare și învățământ superior din Republica Moldova au afectat activitatea instituției. Insuficiența și fluctuația angajaților Direcției politice în domeniul cercetării și inovării a Ministerului Educației și Cercetării, ANCD și ANACEC impune IDSII să argumenteze suplimentar necesitatea activităților desfășurate și creează riscuri suplimentare celor aferente pandemiei COVID-19, efectele căreia vor fi resimțite pe termen lung.

5.3. Descrierea riscurilor și incertitudinilor cu care se confruntă întreprinderea și atenuarea impactului acestora

Riscuri majore care au afectat organizația în perioada de referință au fost:

- Incertitudinea și instabilitatea domeniului de cercetare;
- Forma organizatorico-juridică de Întreprindere de Stat a IDSI creează impedimente în atragerea tinerilor;
- Pandemia COVID-19 a creat mari riscuri de îmbolnăvire a angajaților care sunt în vârstă sau a celor care trebuie să se deplaseze pentru a soluționa unele deranjamente sau transmite online diverse evenimente științifice.

Perspectivile de dezvoltare a întreprinderii și oportunitățile profesionale ale angajaților

Î.S. IDSI ar putea fi reorganizată într-o organizație de informații științifico-tehnologice (Codul cu privire la știință și inovare, Articolele 84 și 85), cu activități de cercetare (un statut special, și nu o evaluare standard pentru acordarea categoriei) cu finanțare direct din buget – pentru menținerea și dezvoltarea e-infrastructurii și pentru studii necesare factorilor de decizie; finanțare din proiecte câștigate pe bază de concurs și din contractele încheiate – pentru alte activități.

Instituții de peste hotare cu atribuții apropiate: sunt Institute of Information Science, Slovenia (<https://www.izum.si/en/>), The Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education, Norvegia (<https://www.nifu.no/en/>), Observatorio Colombiano de Ciencia y Tecnología (<http://ocyt.org.co/?lang=en>), Observatoire des Sciences et des Techniques, Franța (<http://www.obs-ost.fr/>) etc.

6. Concluzii și recomandări

Reforma, instabilitatea domeniului cercetare-dezvoltare și a învățământului superior din Republica Moldova, insuficiența și fluctuația angajaților Direcției politice în domeniul cercetării și inovării a Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare creează continuu riscuri suplimentare celor aferente pandemiei COVID-19 și diminuării populației Republicii Moldova – beneficiari ai rezultatelor activității Î.S.IDSI.

Forma organizatorico-juridică de Întreprindere de Stat limitează oportunitățile și creează o presiune financiară suplimentară asupra institutului în calitate de plătitor de TVA în comparație cu instituțiile publice sau companiile IT.

Creșterea continuă a salariului în domeniul IT creează o problemă privind probabilitatea de eliberare a angajaților, care a fost gestionată fără eliberarea de personal, în pofida [inflației de 13,9% în anul 2021](#) și a unui salariu mediu în domeniu (Informații și comunicații) de 22 137,7 lei.

Reorganizarea instituției trebuie făcută cu mare precauție, luând în calcul contextul, părțile interesate, practicile internaționale (ex.: Institute of Information Science, Slovenia (<https://www.izum.si/en/>), cu menținerea potențialului uman și a rezultatelor științifice și aplicative accesate zilnic de mii de persoane.

Platformele concepute, dezvoltate, menținute și actualizate de către IDSI la nivel național, pot servi drept sursă pentru luarea deciziilor bazate pe dovezi atât în procesul de cercetare, cât și pentru managementul entităților de cercetare și învățământ superior, informarea în timp real a Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Academiei de Științe a Moldovei, altor părți interesate.